

Pomembna vloga čitalnic in taborov

Uvedba dualizma in nastanek Avstro-Ogrske sta močno vplivala na razmah političnega delovanja Slovencev. Čitalnice in tabori, ki so delovali v 60. letih 19. stoletja so imeli pomembno vlogo pri utrjevanju narodne zavesti.

1. Slovenski politični razvoj je v šestdesetih letih dobil veliko spodbudo v čitalniškem gibanju. Izpolni kvadrate.

ČITALNICE SO BILE _____

NASTOPALI SO _____

»Čitavnica naša je praznovala 104. obletnico rojstnega dneva Vodnikovega. /.../ Zato se je nališpala tudi dvorana čitavnice, pa ovenčana podoba mojstra pevcev bila ji je najlepši kič. Privrelo je v to včernico od blizu in daleč toliko častiteljev /.../. Proslavila je današnjo večernico tudi genialna umetnica na klavirju /.../. Po besedi se je začel v najlepšem redu ples /.../.«
(opis ljubljanske čitalnice, Novice, 2. februarja 1862)

ZBRALI SO SE, DA BI _____

POSLUŠALCI SO BILI _____

2. Po vseh slovenskih deželah so mladi slovenski politiki med 1868 in 1871 organizirali tabore, ki so se jih ljudje množično udeleževali. Izpolni kvadrate tako, da vanje vpišeš vprašanje, na katero bi dobil odgovor, ki je v besedilu podčrtan.

»Kdor koli more, naj pride, nihče naj doma ne ostane, ker zdaj se po pretečenih 1000 letih zbiramo prvič na Slovenskem pod milim nebom, in ta shod je vse drugače bolj imenitna reč, nego kakršnakoli druga veselica na tem svetu, ker tu za naše naj svetejše, pa najbolj zanemarjene pravice /.../. Pride naj vsak, bodi si kmet, nagornjak ali vinar. Samo če bomo iz vseh stanov izkušeni kaj sklepali in sklenoli, potem bomo kaj dosegli /.../. Na noge torej!«
(vabilo na tabor v Ljutomer, Slovenski narod, avgusta 1868)

Prve slovenske politične stranke

V 90. letih 19. stoletja so na Slovenskem nastale tri poglavitne politične stranke, ki so svoje politične in družbe nazore izrazile v svojih programih.

3. Poimenuj vse tri stranke in ob njih navedi, kateri politični tabor so zastopale.

stranka:

stranka:

stranka:

tabor:

tabor:

tabor:

4. V preglednici so navedene značilnosti posameznih političnih strank. Z zeleno pobarvaj značilnosti strank katoliškega tabora, z rdečo značilnosti stranke delavskega tabora in z modro značilnosti stranke liberalnega tabora.

ŽIVLJENJE V SKLADU S KATOLIŠKO VERO	DELAVCI	LIBERALIZEM
ZA KAPITALISTIČEN GOSPODARSKI RAZVOJ	KMETJE	SINDIKATI
ZA BOLJŠI POLOŽAJ DELAVCEV	PODJETNIKI	KREKOVE ZADRUGE

Politični načrti Slovencev ob prelomu stoletja

Ob koncu 19. stoletja se je med Slovenci začela širiti jugoslovanska misel – misel o sodelovanju z drugim jugoslovanskimi narodi.

5. Viroma, ki navajata različne poglede na sodelovanje z jugoslovanskimi narodi, pripiši:

a) kateremu programu pripadata in

b) kako vidita povezovanje jugoslovanskih narodov.

Pretežna masa slovenskega ljudstva je cesarju zvesta in stremi za veliko, mogočno monarhijo pod žezlom habsburške dinastije. Združitev jugoslovanskih dežel in pokrajin v tretje državno pravno telo v okviru monarhije je dinastična potreba ...

a)

b)

Jugoslovani smatrajo za končni smoter svojega narodno-političnega stremljenja popolno narodno združitev vseh Jugoslovancev, ne glede na različnost imen, vere, pisave in dialektov ali jezikov ...

a)

b)